

Nytt frå universitets- og høgskulesektoren

Dato: 13.-14.11.24

Kurs: Lokallagsleiarar, hovudtillitsvalde og fylkesstyret

Ved Hilde Omdalsmoen Fidje, fylkesstyret

Ein sektor i total omstilling

- Ola Borten Moe varsla “Total Makeover!”
- UH har «alltid» vore i endring. Forskjell frå tidligare er at store delar av sektoren er i endring i omtrent same periode
- Dette gjer at sjølve omstillinga er uoversiktleg og at konsekvensane av omstillingane er vanskeleg å forutsjå

Nokre viktige bakgrunnsdokument

- [NOU 2020:3 Ny lov om universiteter og høyskoler](#)
- [Meld. St. 19 \(2020-2021\) Styring av statlige universiteter og høyskoler](#)
- [Medl. St. 5 \(2022-2023\) Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023 – 2032](#)
- [Meld. St. 14 \(2022-2023\) Utsyn over kompetansebehovet i Norge](#)
- [Hurdalplattformen](#)

Konkrete endringar og endringsprosessar

- Ny lov om universitet og høgskular
- Nytt finansieringssystem
- Endringar i forskrifter
- Endringar i kompetansekrav for vitenskapeleg tilsette
- Meir overordna styring av lærarutdanningane
- Nytt forskningsstruktursystem
- Tillitsreformen i uh

Ola Borten Moe lover en «total makeover» i 2023

— Noen mener stillingsbeskrivelsen min er å være en slags tillitsvalgt. Det er jeg ikke, sier forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe.

Forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe mener det er langt vanskeligere å være en minister på utgiftssiden enn på inntektssiden. Hans forrige statsrådspost var som olje- og energiminister fra 2011 til 2013. Leikny Havik Skjærseth

Omstilling og nedbemanning

Rekruttering

Styring av lærarutdanningane

Tariff i staten

Omstilling og nedbemanning

– Jeg er bekymret for kunnskapssamfunnet vårt. Kutt etter kutt truer ikke bare med å svekke utdanningene, men også den kunnskapen som er nødvendig for å utvikle samfunnet vårt, sa Utdanningsforbundets 1. nestleder Ann Mari Milo Lorentzen i sin appell foran Stortinget i dag. Foto: Marius Granaas Vik/Utdanningsforbundet

Lorentzen: – Jeg er bekymret!

Rekruttering

Trekker lærerstudium og fem andre studietilbud

Høgskulen på Vestlandet trekker samlingsbasert lærerutdanning på Stord på grunn av søkersvikt ved årets opptak. I alt trekker høgskolen seks studier.

Søkertall fordelt på studier til universitet og høyskoler

År 2024	Lærested HVL		Utdanningsområde og -type LÆRER - BHGLÆRER		Kjønn All	Studienavn All		
					Planlagte studieplasser	Søkere	Søknader førstevalg	Førstevalg pr plasser
Lærested	Studiekode	Studienavn	Studiested	Utdanningsområde og -type	2024	2024	2024	2024
Totalt					455	1097	284	0,6
HVL	203 130	Barnehagelærer, Bergen	Bergen	LÆRER - BHGLÆRER	280	796	164	0,6
	203 134	Barnehagelærer, deltid, Sogndal	Sogndal	LÆRER - BHGLÆRER	35	88	34	1,0
	203 135	Barnehagelærer, Stord	Stord	LÆRER - BHGLÆRER	65	111	25	0,4
	203 445	Barnehagelærer, Sogndal	Sogndal	LÆRER - BHGLÆRER	40	100	7	0,2
	203 529	Barnehagelærer, deltid, Bergen	Bergen	LÆRER - BHGLÆRER	35	239	54	1,5

It's the classroom, stupid!

Å diskutere utformingen av lærerutdanningen er et blindspor. Lønn, arbeidsforhold og status styrer lærerrekrutteringa langt mer enn utforminga av lærerutdanninga. Dette må speiles i politikken som skal løse rekrutteringsutfordringene.

Over 1150 har søkt på lærerutdanninger der karakterkravet er fjernet

Lærerutdanningene rundt i landet fyller opp ledige studieplasser etter at de har fått ta opp søkere som ikke fyller karakterkravene. Så langt har minst 1150 nye studenter meldt seg.

Mange til HVL og NLA

Også Høgskulen på Vestlandet har fått inn mange nye studenter på lærerutdanningene, så langt 336. Disse kommer i tillegg til de som har søkt i det ordinære opptaket gjennom Samordna opptak.

Likevel er det fortsatt ledige plasser på 12 studieprogrammer for grunnskolelærere i Bergen, Sogndal og Stord. De ledige plassene ligger ute og kan søkes på, opplyser prorektor ved HVL, Anne-Grethe Naustdal.

NLA Høyskolen har også fått inn mange nye søkere i det lokale opptaket uten karakterkrav, både i Oslo og Bergen. Totalt 159 har søkt plass på grunnskolelærerutdanningene, det vil si utdanningen for de som skal bli lærere for trinn 1-7, trinn 5-10 og 5-10 med kroppsøving. Disse kommer i tillegg til de som har søkt gjennom Samordna opptak.

FAKTA

Læreropptaket

- 35 lærerutdanninger ved 12 universiteter og høyskoler har fått dispensasjon fra karakterkravene, eller nivåkravene som det heter, ved opptaket i år.
- I lokale opptak etter 20. juli har de kunnet fylle ledige plasser med søkere som ikke fyller nivåkravene.
- Nivåkravene som gjelder i det ordinære opptaket gjennom Samordna opptak er: Enten 35 skolepoeng og minimum karakteren 4 i fellesfaget matematikk og 3 i norsk eller 40 skolepoeng og minimum 3 i fellesfaget matematikk og 3 i norsk.

Lær opp

Debatte
femårig
opptaks
lærerstil

Høring - forslag om endringar i forskrift om opptak til høgare utdanning og forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning

Høring | Dato: 23.04.2024

Kunnskapsdepartementet sender med dette ut ei høyring med forslag til endringar i opptaksforskrifta og PPU-forskrifta. Høyringa følger opp forslag i Meld. St. 20 (2023–2024) Opptak til høgare utdanning om endringar i nivåkrav ved opptak til lærar- og sjukepleiarutdanningane og forslag i Meld. St. 19 (2023–2024) Profesjonsnære utdanningar over heile landet, om endringar i studiemodell og opptakskrav til PPU. Departementet tek atterhald om at Stortinget sluttar seg til forslaga.

Status: På høring

Høringsfrist: 07.06.2024

de
vekket

Departementet foreslår –

- å opne for at institusjonane kan ta opp søkarar med relevant bachelorgrad til ein master i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU-master) på 120 studiepoeng. Søkarar med relevant bachelorgrad og minst to års relevant arbeidserfaring frå skulen kan tas opp til ein erfaringsbasert PPU-master på 90–120 studiepoeng.
- å opne for at institusjonane i ein overgangsperiode fram til 2030, kan ta opp søkarar med relevant bachelorgrad og minst to års relevant arbeidserfaring frå skulen, til praktisk-pedagogisk utdanning på 60 studiepoeng.
- å forlenge unntaket frå krav om mastergrad for opptak til praktisk-pedagogisk utdanning for søkarar med bachelor i praktiske og estetiske fag, fram til 2030.

Vedtak fra fylkesårsmøte i Vestland

- arbeide for å greie ut eventuelle nye gradstitlar i lærarutdanninga som vil gje dei treårige lærarutdanningane tittelen “bachelor i lærarutdanning”, og dei femårige lærarutdanningane tittelen “master i lærarutdanning”
- arbeide for å greie ut ein ny modell for grunnskulelærarutdanning Innføringa av femårig integrert masterutdanning for GLU 1-7 og GLU 5-10 rekrutterer ikkje godt nok.
- arbeide for å greie ut grunnskulelærarutdanning for 1.-10.trinn i ein to-trinns modell, der ein blir grunnskulelærar etter 3, evt 4 år, og grunnskulelektor, når ein bygger på med ei masterutdanning. For barnehagelærarutdanninga kan ein på tilsvarande måte bli barnehagelærar etter tre år, og barnehagelektor dersom ein tek ei masterutdanning.

Søknad om pilotering av ny modell for grunnskolelærerutdanning 1-10 ved Campus Nesna, Nord Universitet.

Innledning

Styret ved Nord universitet vedtok i styremøtet den 03.05.2023 å søke Kunnskapsdepartementet om en forsøksordning med 5-årig Masterutdanning for grunnskolelærere 1-10, heretter kalt Pilot 1-10 (Sak nr. 23/01365-1). Ledelsen ved Fakultetet for lærerutdanning og kunst og kulturfag (FLU) ved Nord universitet og en representant for arbeidsgruppa for Pilot 1-10 gjennomførte den 20.04 2023 et dialogmøte med Kunnskapsdepartementet om prosessen rundt denne søknaden. Målsettingen med søknaden om Pilot 1-10 er å imøtekomme praksisfeltets behov for ei grunnskolelærerutdanning tilpasset mindre og fadelte skoler i distriktskommuner.

Pilot BLU Sogndal – ei ny heiltidsutdanning som følger menneske og samfunn

Bakgrunn

På landsbasis går søknaden til barnehagelærerutdanninga ned, på same tid er det eit skrikande behov for barnehagelærarar i dei norske barnehagane. Dette er ei utfordring som må løysast om barnehagane skal kunne tilby barna kvalitet på det pedagogiske tilbodet i tråd med Rammeplan for barnehagen (2017). Årsaka til dei lågare søkjartala er ukjend, men uavhengig av tal studentar har høgskulen eit samfunnsansvar om å utdanne kompetente barnehagelærarar til barnehagar i nærregionen. I denne samanheng må høgskulen i større grad samarbeide med nærliggande kommunar, om å utvikle attraktive utdanningstilbod som kan svare på samfunnsutfordringar og rekruttere studentar.

Høgskulen på Vestlandet (HVL) står dette studieåret ovanfor ei utfordring, nemleg nullopptak på barnehagelærarstudiet (heiltid) i Sogndal studieåret 2024-2025. For HVL, og spesielt Campus Sogndal, er dette kritisk. I tillegg er det kritisk for nærregionen, som allereie har store utfordringar med å fylle sine barnehagelærarstillingar. Som høgskule med campus i både by og bygd, ser det ut til å vere ei utfordring å tilpasse felles utdanningstilbod både til studiestad og nærliggande regionar.

Lansering av sluttrapporten for evalueringen av grunnskolelærerutdanningene

Siden høsten 2022 har NOKUT evaluert landets grunnskolelærerutdanninger, og tirsdag 17. desember skal vi presentere og diskutere funnene fra evalueringen.

Dette er den første store evalueringen av utdanningene etter at de ble gjort om til femårige masterutdanninger. Målet med evalueringen er å frembringe kunnskap om kvaliteten i grunnskolelærerutdanningene og bidra til kvalitetsutvikling. Med det ønsker NOKUT å legge til rette for læring, kartlegge utfordringer og gi råd om tiltak.

Sted:

Teorifagbygget, Hus 1,
Hansens veg 18, 9019

Tid:

Tirsdag 17. desember,

Påmeldingfrist:

Søndag 15. desember

Her skal vi få høre mer om hvordan arbeidet med masteroppgaven gjøres og oppleves, sammenhengen mellom teori og praksis i utdanningene, og hvordan utdanningene er bygget opp og utformet.

- Institusjonane strekk seg langt for å få studentar, økonomi eller kvalitet som får siste ord?
- Aukande grad av fleksible og desentraliserte utdanningar – utfordrar, profesjonselement og rekruttering?
- Kva skjer med heiltidsstudentane, med livet på campus, med fagmiljø?

Rekordmange vel fleksistudier – gjer campus-tilbod dårlegare

Campus over heile Noreg blir tømt for studentar: – Det kunne definitivt vore meir liv her, seier student Johanne.

[Linea Anvik](#)
Journalist

Vi rapporterer frå Notodden

Publisert 30. okt. kl. 12:07

Styring av lærerutdanningane

Meir overordna styring av lærarutdanningane

- Meir overordna og mindre detaljerte rammeplaner
- Større handlingsrom til lærarutdanningsinstitusjonen og dei dei samarbeidar med
- Ekspertgruppe har gitt anbefalinger til KD
- Anbefalingane blir diskutert i sektoren

I Utdanningsforbundet ringer det flere alarmklokker. At det vurderes å fjerne

Ekspertgruppens råd legger opp til en av de største lærerutdanningsreformene vi har hatt de siste tiårene. Vi er bekymret for at en slik reform skjer nå uten en bred og nødvendig debatt i offentligheten. Utdanning angår hele samfunnet, og vi mener at en så stor omveltning ikke kan skje uten grundig diskusjon og konsekvensanalyser.

Hvordan vil én felles rammeplan påvirke kvaliteten på lærerutdanningene? Hvordan vil den påvirke praksisstudiene, og samarbeidet mellom universiteter og høyskoler, og barnehager og skoler? Dette er områder som det de siste tiårene har blitt vurdert som avgjørende å videreutvikle.

Å gå videre på denne formen for rammeplan uten en konsekvensanalyse, er uansvarlig.

VUN

Utdanningsforbundet skal arbeide for å vidareutvikle dei profesjonsfaglege elementa, styrkje dei praktiske og estetiske faga, den faglege kjernen og breidda i lærarutdanningane og relevansen for yrkesutøving.

Det er avgjerande at Utdanningsforbundet er til stades på dei lokale og nasjonale arenaene der avgjerder om lærarutdanninga blir tekne, og at det tek aktivt del i evalueringa av lærarutdanningane. Fleire avgjerder blir tekne lokalt, og Utdanningsforbundet må derfor arbeide for større medraderett og innverknad på dette nivået

Hovedtariffoppgjøret i staten 2024

AKROCHIKOTICS avtale.

Advokat Christopher Hansteen tar en slurk energidrikk før han skal holde sitt innledningsforedrag. Møtet i Rikslønnsnemnda var planlagt å vare fra klokka ni om morgenen til sju om kvelden. Foto: Jørgen Svarstad

— Ansatte med høyere utdanning har i mange år blitt holdt nede lønnsmessig

Unio og Akademikerne streiket for å få beholde sin egen tariffavtale. Torsdag ble saken behandlet i Rikslønnsnemnda.

Mulig utfall av rikslønnsnemnda

- Tariffavtalane samlast til éin avtale i staten
- Dei to tariffavtalane blir vidareførte
Akademikerne og Unio får behalda avtalen sin.
LO og YS får behalda avtalen sin.
- Det blir tre avtaler
 1. YS-avtale
 2. Unio og Akademikerne-avtale
 3. LO-avtale

Anne Kari Bratten, Spekter:

«Bratten mener at det ville være en **«gavepakke til arbeidsgiversida»** om Rikslønnsnemnda skulle avgjøre årets oppgjør i staten ved å legge arbeidsgivers siste tilbud til grunn og dermed samle alle i en felles avtale igjen.

– Nemnda pleier å være konservativ, det vil si at den viderefører avtalene. Om mekler har lagt fram forslag den ene parten har sagt nei til, har nemnda ofte lagt meklerens forslag til grunn. I dette tilfellet har mekler ikke lagt fram forslag. Da spekuleres det i at man skal legge arbeidsgivers – det vil si statens – siste tilbud til grunn. **Det ville vært absurd, og arbeidsgiver ville i fremtiden ikke hatt noen insentiver til å finne løsninger i saker man vet kan ende med tvungen lønnsnemnd.** De ville heller kunne legge fram en helt endret tariffavtale som siste tilbud og regne med å få den fastsatt. Nemnda kan ikke bare følge arbeidsgivers siste tilbud, det vil ødelegge forhandlingene, sier hun.»

Anna nytt frå fronten

Endringer i kompetansekrav for vitenskapelig ansatte

Ny ansettelsesforskrift fra 1. august 2024:

Fortsatt to stillingsstiger – professor- og dosent-stigen

Dosent-stigen inneholder ikke krav om forskning. Ansettelse på bakgrunn av yrkeserfaring. Arbeidsoppgavene er undervisning og pedagogisk utviklingsarbeid.

Professorstigen inneholder undervisning og forskning

En karriere i professorstigen forutsetter ph.d. eller tilsvarende

Institusjonen fastsetter selv om det vil være mulig å få opprykk fra høyskole-/universitetslektor til førsteamanuensis og om de åpner for overgang mellom stillingsstigenes.

VI UTDANNAR NOREG 2024–2027

For å rekruttere og behalde medlemmer i statleg tariffområde, og i universitets- og høgskolesektoren spesielt, skal Utdanningsforbundet vidareutvikle og synleggjere relevant informasjon som blir retta direkte mot medlemmer og tillitsvalde.

Utdanningsforbundet skal i perioden utarbeide ein heilskapleg strategi for å ta vare på medlemmer og tillitsvalde innanfor private og statlege tariffområde. Alle nivå i organisasjonen skal vere involverte.

Strategi for medlemskap og medlemsvekst

- Arbeid med medlemskap og medlemsvekst handler både verving av nye medlemmer, men også om å ivareta medlemmene vi har.
- Sentral strategi for medlemskap og medlemsvekst peker på viktigheten av mangfold, fellesskap, engasjement og eierskap.
- Strategien til Utdanningsforbundet Vestland fokuserer på overganger (f.eks. fra student til lærer, fra lærer til lærerutdanner) og har høyere utdanning som ett av satsningsområdene.
- Hvordan skaper vi medlemsvekst i UH-sektoren?

